

5 במאי 2021

לכבוד
האלוף יניב עשור
ראש אגף כוח אדם
צה"ל

בדוא"ל - doaraka@gmail.com; pniyot_raka@mail.idf.il

שלום רב,

הנדון: אפליה על רקע מין בקבלה לתפקיד מורה חייל בצה"ל - פנייה דחופה

בשם מרשנו, המלש"ב ניב מירטנבאום ת.ז. 322780180, בשם שדולת הנשים בישראל, הפועלת לקידום שוויון מגדרי ומניעת אפליה בישראל, ובשם מרכז תמורה - המרכז המשפטי לקידום השוויון, אשר שם לו למטרה לנהל מאבק משפטי עבור אוכלוסיות שמופלות על רקע מרכיבי זהות מכווננים כמו מגדר, מיניות, אתניות ולאום, אנו מתכבדות לפנות אליכם, בגין אפליה חמורה על רקע מין בקבלה לתפקיד של מורה חייל בצה"ל, הכל כמפורט להלן:

1. מרשנו עומד לסיים שנת שירות במסגרת גרעין "מעשה" של הנח"ל, והוא צפוי להתגייס לשירות חובה בצה"ל ביום 1.8.2021. כפי שנמסר למרשנו הוא בעל פרופיל 64 (אם כי כיום מופיע 72 באתר מיטב).
2. לאורך השנים שימש מרשנו כמדריך ילדים ונוער במסגרות שונות, יזם והקים תכניות והתנדב במסגרות שונות, והוא תורם ומעורב חברתית כבר שנים ארוכות. עבור תרומתו הייחודית במסגרות החינוכיות והחברתיות הרבות בהן נטל חלק לאורך השנים, זכה מרשנו להכרה רבה, קיבל מילגה וזכה לתעודת הצטיינות ולהמלצות מגורמים רבים. גם השנה, במסגרת "גרעין מעשה" בו הוא עושה את שנת השירות, מרשנו פועל רבות בעבודה עם ילדים ונוער - הוא מדריך בכיתה א' של חינוך מיוחד בבית ספר בירושלים, הוא הקים תכניות לילדים ונוער בקהילה והוא חלק ממועצת גרעין מעשה.
3. כאדם התורם ומעורב במסגרות חינוכיות וחברתיות לאורך שנים, ואשר עניינים אלה הם בנפשו, מרשנו מעוניין לשרת בצה"ל כמורה חייל (ולחילופין, כמש"ק ידיעת הארץ). הוא זומן למיונים לחיל החינוך, אותם הוא עבר בהצלחה. **ואולם, למרות שמרשנו עבר את מבחני המיון בהצלחה, בקשתו לשרת כמורה חייל נדחתה, מאחר ולדברי צה"ל התפקיד לא רלבנטי עבורו, בשל מינו (!).**
4. מרשנו קיבל את הפרטים לגבי השיבוץ שלו, באמצעות טבלה שנערכה על ידי צה"ל, ובה התייחסות לשיבוץ ולהתאמה של המשרתים והמשרתות בשנת השירות ("השישינים") לתפקידים שונים. לטבלה צירף צה"ל הסברים למונחים השונים המופיעים בה. **בנוגע לשיבוץ של מרשנו לתפקיד של מורה חייל, נכתב "ל"ר", כאשר בהתאם להסברים של צה"ל: "ל"ר - לא רלוונטי. התפקיד אינו רלוונטי לאותו חניך/ה, נקבע לפי מין" (ההדגשות אינן במקור).**
העתק של הטבלה שנערכה על ידי צה"ל בנוגע להתאמות התפקידים לשישינים של מרכז מעשה מצ"ב **כנספח א'**.
הסברי צה"ל לאמור בטבלה כפי שנשלחו למרשנו באמצעות הודעת ווטסאפ מצ"ב **כנספח ב'**.

5. **כפי שעולה בבירור מהטבלה, התפקיד של מורה חייל סגור באופן קטיגורי בפני גברים**. בנוגע לגברים בעלי פרופיל שאינו קרבי, כמו מרשנו, כתוב במפורש כי התפקיד אינו רלבנטי עבורם בשל מינם. בנוגע לגברים בעלי פרופיל קרבי, אלה ממילא מיועדים לשרת בתפקיד קרבי ולכן, לגביהם נכתב "שובץ ליעדי קביעה", שמשמעותו על-פי הסברי הצבא, שהם משובצים לתפקידי לחימה. **ואכן, התפקיד, כפי שהוא מופיע בטבלה, מופיע בלשון נקבה בלבד – "מורה חיילת"**.
6. זאת ועוד: במסגרת שיחה שנערכה לשינשניים בקשר לתפקידים בצה"ל, הרי שבנוגע לתפקיד של מורה חייל, נאמר כי מאחר והשירות נעשה ככלל בקהילה ומי שמשרת בו מתגורר בדירת מגורים בקהילה, הרי שהתפקיד מיועד לנשים בלבד, על מנת שלא לערב גברים ונשים באותה דירה.
7. מאחר ובקשתו של מרשנו לשרת כמורה חייל נדחתה, והוא שובץ כמפקד גדנ"ע, ביום 24.3.21 הוא הגיש ערעור על השיבוץ. הערעור שהגיש מרשנו לא נענה על ידי צה"ל, אולם מהטבלה הסופית של השיבוצים לתפקידים, כפי שהועברה לשינשניים, עולה כי לא חל שינוי בשיבוץ שלו. עוד יצויין, למען שלמות התמונה, שמרשנו גם הגיש ערעור על הקה"ס שנקבע לו, מאחר וברצונו לצאת לקצונה בהמשך השירות, ועל מנת שהענין לא ימנע ממנו שירות משמעותי. מכל מקום, אין כל קשר בין הקה"ס ובין אי שיבוצו של מרשנו לתפקיד מורה חייל.
- העתק של הערעור על השיבוץ מצ"ב **כנספת ג'**.
- העתקים של תעודת ההצטיינות, המילגה ומכתבי ההמלצה שקיבל מרשנו כפי שצורפו לערעור מצ"ב **כנספת ד'**.
- העתק של הטבלה שנערכה על ידי צה"ל בנוגע להתאמות הסופיות של התפקידים לשינשניים במעשה מצ"ב **כנספת ה'**.
8. חשוב לציין כי בשנת 2018 פנינו אליכם באותו ענין ממש – אפליית גברים באפשרות לשרת בתפקיד של מורה חייל בצה"ל. הפנייה אז נעשתה בשמו של מר יוחאי ארן, שביקש לשרת כמורה חייל, אולם פנייתו נדחתה, כאשר נאמר לו במפורש שתפקיד זה פתוח בפני נשים בלבד. בעקבות פנייתנו, זומן בסופו של דבר מר ארן לכאורה למיונים לתפקיד (מיונים שהיו שונים מהמיונים הרגילים הנערכים לתפקיד), ובנוסף התפקיד "מורה חיילת" כפי שהופיע באתר של יחידת מיטב, שונה באופן שפנה לכאורה לשני המינים, ולכאורה הינו פתוח בפני שני המינים.
9. **אלא, שמלים לחוד ומציאות לחוד. בפועל, כפי שעולה מהאמור לעיל, וכפי שעולה בבירור מהנתונים שבידי מרשנו, התפקיד של מורה חייל בצה"ל סגור גם היום בפני גברים ומיועד לנשים בלבד.**
10. **כפי שהראינו לעיל, אין מתאים ממרשנו לשרת בתפקיד של מורה חייל, ושירותו כמורה חייל, בכל אחד מהמסלולים האפשריים בתפקיד - בקהילה, במסלול ירוק, בבית ספר שדה או בפנימיות, יהווה הן תרומה גדולה ומשמעותית לצה"ל ולחניכים, והן הגשמה ומימוש עצמי של הייעוד שלו לעיסוק בחינוך ובעבודה קהילתית.**
11. **אין מחלוקת כי מדיניות צה"ל, כפי שהיא באה לידי ביטוי בדחייה הגורפת של בקשת מרשנו לשרת כמורה חייל, ולקבל הזדמנות שווה לשרת בתפקיד על סמך כישוריו ונתונו בלבד, ולא על סמך מינו - הינה מדיניות מפלה, שאיננה חוקתית, איננה חוקית ומנוגדת אף לכללי המשפט המינהלי.**

12. בהקשר זה יפים הדברים הבאים, שנאמרו כבר לפני למעלה מ-25 שנים בקשר לאפליה על רקע מין בצה"ל:

"פגיעה בשוויון, מחמת הפליה על רקע מיני, היא דוגמה מובהקת למקרה המצדיק והמחייב התערבות. כזה הוא המקרה שלפנינו... בהכרזות על שוויון בין המינים לא סגי, שכן מבחנו האמיתי של שוויון הוא בהגשמתו, הלכה למעשה, כנורמה חברתית תוצאתית... חיוב נורמטיבי זה חל גם על צה"ל. מן המפורסמות הוא עד כמה גדולה השפעת אורחותיו של הצבא על כל אורחות חיינו. ובהשרשת ההכרה בחשיבותן של זכויות יסוד אין צה"ל יכול להישאר מחוץ לתמונה. גם עליו מוטל לתרום את חלקו" - בג"ץ 4541/94 אליס מילר נ' שר הביטחון ואח', פ"ד מט(4) 94, בעמ' 116.

13. על רקע כל האמור לעיל, אנו פונות אליכם על מנת שתפעלו כדלקמן:

א. תקבלו את הערעור של מרשנו ותשבצו אותו לשרת בתפקיד של מורה חייל.

ב. תשנו את המדיניות הנהוגה בצה"ל, באופן שמעתה ואילך הקבלה לתפקיד מורה חייל/ת בצה"ל לא תיעשה על פי מין המועמד/ת אלא על פי כישורים ויכולות.

14. נוכח דחיפות הענין, נבקש ונודה לקבלת התייחסותכם עד ליום 10.5.21.

15. אין באמור לעיל ובמה שלא נאמר בו כדי לפגוע בכל זכות, סעד או טענה של מרשנו.

בכבוד רב,

גלי זינגר, עו"ד

מנהלת המחלקה המשפטית
שדולת הנשים בישראל

פרופ' יפעת ביטון, עו"ד

מייסדת מרכז תמורה

העתקים:

רא"ל אביב כוכבי, הרמטכ"ל

ח"כ בני גנץ, שר הבטחון

תא"ל יפעת תומר-ירושלמי יועצת הרמטכ"ל לענייני מגדר

עו"ד דני זמיר, מנכ"ל מועצת המכינות הקדם צבאיות

מר נפתלי דרעי, מזכ"ל מתן (מועצת תנועות הנוער)

מר יוסי מלכה, מנכ"ל גרעין מעשה